

station bondsden dreunende stappen boven hun hoofden, een olielampje rammelde neer in de lampenkom. 't Vlammetje flakkerde stil in z'n glazen kooitje, deed geligen schijn zwak-schommelend drijven langs de zolder-en-wanden van 't houten compartiment.

De trein ram-rommelde, zwoegde, stamp-stootte een uur nog voort, toen waren ze 'r, stopten de ijzeren wagens rumoerig gil-snerpend voor een alleenstaand station-huisje, spaarzaam verlicht.

Over de landen was 't donker nu.

In a Boudier-Bakker

BEZOEK

(fragment)

Bij het raam zat de oude mevrouw Verwoude rechtop in haar grooten leunstoel – en wachtte. Onbewegelijk, het strakstrengte gezicht voor zich uit starend in den rustiggroenigen kamerschemer, die naar binnen donkerde van de hooge linden in den tuin.

Tweemaal bewoog ze het hoofd terzij, zochten haar oogen de wijzerplaat van de koekoek-klok in den verren kamerhoek.

Toen, als aarzelend, kwam haar zwakke stem:

'Hoe laat is het?'

'Het is kwart over tweeën, mevrouw,' zei de gezelschaps-juffrouw zacht.

Er was weer stilte. Van uit haar hoekje bespiedde de oude juffrouw De Rooi het gezicht van haar mevrouw, overlegde zij voor den zooveelsten keer peinzend:

'Het was een erg ding voor mevrouw, dat straks de kinderen kwamen met de nieuwe jonge mevrouw – dat was wel een erg ding'

En onrustig, in haar zacht, gedwee gemoed, hoopte zij, dat mevrouw toch maar een beetje vriendelijk zou zijn, niet zoo vreeselijk strak, zooals zij dat zoo doen kon – zij wou maar dat zij er niet bij hoefde te zijn, zoo naar als ze 't vond voor dat jonge vrouwtje... maar voor mevrouw en meneer was 't een hard ding... dat kon zij voelen, zij had toch ook Marietje gekend van klein kind af – zij moest er niet aan denken – wat een mooi fijn vrouwtje was dat toch – en lief – voor haar ook altijd zoo lief...

Juffrouw De Rooi met knippende oogen, hief het breiwerk dichter bij

haar gezicht, dat mevrouw niet zien zou...

In haar stoel zat de oude vrouw roerloos, schijnbaar zeer kalm: de kleine wasgele fijne handen sloten krampachtig koud vast in elkaar.

‘Straks zouden ze komen. Oh! ’t wàs wel héél hard....

Zij, die de plaats van haar Marietje had ingenomen.’

In het oude gezicht groefden zich de smartlijnen dieper – alles leefde weer op in haar geest.

De dag – toen haar schoonzoon haar was komen vertellen, dat hij hertrouwen wilde... Stil had zij gezeten, geluisterd naar zijn voorzichtig gekozen woorden – en niets had zij gezegd, zich beheerschend om haar ouden dooven man, die zoo stil-droef daar bij zat.

Maar een jong-hartstochtelijk heete toorn was ontbrand in haar – in bitteren opstand willend verdedigen de nagedachtenis, de opengelaten plaats van háar kind.

Zij had gezwegen. De bruischende stroom van heftige verwijten, die haar naar de lippen drong, vermocht haar bevende mond niet uit te spreken. Zij had daar gezeten, zóó zichtbaar ontzaggelijk lijdend, dat haar schoonzoon ten slotte ook zweeg.

Eindelijk had zij alleen uitgebracht:

‘Dus – jij kunt een ànder stellen – in Marietjes plaats.’

Hij zweeg, gekrenkt. ‘Hij had véél van Marietje gehouden – maar ’t was toch een schandelijke onbillijkheid te eischen, dat hij zóó zou blijven voortleven – in dat ongezellige huis met altijd weer andere miserabele juffrouw-exemplaren, waar de kinderen geen ontzag voor hadden. Voor de kinderen ook was ’t noodig – die verwilderden, werden brutaal en onhandelbaar. Hij snakte weer naar een *thuis*.’

Toen was een paar weken later het bezoek gevolgd van hem en het meisje. Kil en strak van háar kant, de jonge menschen gedrukt en zenuwachtig. De oude vader lag ziek te bed.

Vóór het trouwen gingen de oude lui voor drie maanden naar Wiesbaden. Verleden week waren zij teruggekomen. En nu voor het eerst zou zij komen met de kinderen.

Om de kinderen wilden de grootouders geen breuk – om de kinderen zouden zij het ergste doorstaan.

Zij wachtte....

Langzaam door de suite kwam de doove grootvader, met schuifelend voorzichtige stappen van ouden man.

Bescheiden wilde de juffrouw heen gaan.

Uit haar hoekje kwam de gebroken stem:

‘Blijf je hier, Annette.’

Onhoorbaar ging de juffrouw weer zitten.

jongen bleef staan, leunend met zijn elboog in den schoot van grootmoeder.

Vormelijk-koel vroeg mevrouw:

‘Heb jullie een mooie reis gehad?’

‘Ja, heel mooi. Heeft ’t u goed gedaan in Wiesbaden?’

‘O ja.’

Er was stilte.

Jeannes kalme beheersching slonk langzaam weg onder den strakken blik van mevrouw Verwoude, die toch zoo vaag, zoo terugwijzend deed in haar smart. Hier verloor zij haar aplomb van opgewekte bijdehande vrouw, en wrevelig voelde zij zich verlegen in deze koel aristocratische omgeving, in die donkerdeftige groote kamer met eikenhout beschoot en de antieke kostbare meubels.

Zij was de oudste uit een groot gezin dat van een klein inkomen rond moest, en meer dan haar zwakke moeder had zij het huishouden bestuurd en de kleinere kinderen opgevoed. En zij was er geworden werkzame, flinke, plichtgetrouwe vrouw, vrouw al in haar meisjesjaren, praktisch en handig, zorgzaam voor kinderen, maar zonder veel teederheid, goed maar niet innig, méér voelend voor kinderpret dan kinderleed, vooral missend het intuïtief begrijpen van een anders gevoel. In afschrik voor alle ziekelijkheid kende ze geen onderscheid tusschen verweektheid en verfijning, vond ze alle fijngevoeligheid sentimenteel.

‘Gezond moest alles zijn, gezond, frisch en licht . . . en gezond je gedachten, geen getob over dingen, die niet anders konden, die zóó het beste en meest praktische waren.’

En zoo kon zij, met haar gladde gezonde opgewekte natuur niet peilen het diepe karakter dier oude vrouw, niet peilen de verontwaardigd-bittere smart van die ziel, welke in ouderdom haar hartstochtelijk vuur jong had bewaard. Zij doorvoelde niet het woeste lijden der moeder, dat onrechtvaardig maakte tegen haar – zij voelde alleen verstandelijk het onredelijke ervan.

En missend den fijnen tact om door een enkel woord iets te zeggen, dat hier in dien moeielijken toestand op zijn plaats was, wilde zij allen forceeren tot een gedwongen natuurlijkheid.